

Van theorievormer tot makelaar

Jan Besseling, TNO

Voor een buitenstaander is dit mogelijk een erg cryptische titel voor een bijdrage in een liber amicorum. De incrowd herkent er waarschijnlijk twee verwijzingen in naar functies in jouw carrière. Begin jaren '80 was je vakgebiedhoofd Maatschappijgerichte theorievorming bij de GMD. Je vormde daarmee het complement van het vakgebied Uitvoeringsgerichte theorievorming.

Voor onderzoek bestond bij de GMD beleidsruimte en onderzoek werd gezien als aanvulling op de publieke verantwoording door de GMD met haar jaarverslag. De onderwerpen lagen dicht bij het primaire proces. Maar dan niet vanuit de intentie om het proces te kunnen verbeteren maar om de maatschappelijke bijdrage van de GMD voor het voetlicht te brengen. Onderzoek maakte daarbij gebruik van de gegevens uit het werkproces van de GMD zoals de dossiers maar ook de statistische gegevens zoals die door het GAK vastgelegd werden in de RIG (Registratie Individuele Gevallen).

In die context ben ik door jou als vakgebiedhoofd en door Maarten Timmer als afdelingshoofd Onderzoek aangenomen. Je had het initiatief genomen om programmatuur te laten schrijven die de WAO-gegevens omzette in jaarcohorten. Er bestond echter een spanning met de afdeling Statistiek en Onderzoek omdat in hun ogen de GMD steeds meer opschoof richting hun core-bussines. Mijn eerste informatieverzoek over de cohorten werd ontvangen met de mededeling dat het daar in die kast ging en er niet meer uit zou komen. Uiteindelijk is het verzoek wel gehonoreerd en wisten we een goede manier van samenwerken te ontwikkelen met S&O.

De eerste gezamenlijke publicatie van jou en mij was het artikel 'Mannen en vrouwen in en uit de WAO, 1977-1982.' Dit publiceerden we in Arts en Sociale Verzekering van 1984, het blad waarvan Maarten Timmer hoofdredacteur van was.

Het thema vrouwen in de WAO is nog jarenlang 'hot' gebleven.

Jouw naam is vooral verbonden met het project Epidemiologie van Arbeidsongeschiktheid. Met onderzoekers van het GAK ontwikkelde je een omnibusvragenlijst en een onderzoeksdesign. Deze informatieverzameling was aanvullend op de beschikbare gegevens. Om te beginnen in 1985, waarover we samen met Gerard Diependaal en Anne Jacobi eind 1987 publiceerden in GMD-cahier nummer 12. De laatste ronde onder jouw verantwoordelijkheid is in het huidige millennium uitgevoerd.

Eén van de laatste huzarenstukje bij de GMD was de evaluatie van de stelselherziening van 1987. Toen dachten we dat het een ingrijpende herziening was. Door de statistische gegevens als cohorten te analyseren konden we vaststellen dat het effect van de stelselherziening een daling van 14,4 procentpunten was in het aandeel volledig arbeidsongeschikten. Daarover hebben we gezamenlijk gepubliceerd in Sociaal Maandblad Arbeid. De politiek rekende echter dankzij de discussies over verborgen werkloosheid op een onrealistisch groot effect op de WAO-instroom.

Na de stelselherziening van 1987 kwam TBA in de jaren 90 en de WIA in 2005. In die periode ging jij van GMD via Tica en via Lisv naar UWV. Ik ben na de GMD via GAK Statistiek en Onderzoek nu werkzaam bij TNO. Als opdrachtgever of lid van de begeleidingscommissie was je direct of indirect betrokken bij ons onderzoek. Onderzoek dat TNO uitvoerde naar de bemiddeling- en de re-integratiepraktijk, effectiviteit van re-integratie, of naar factoren die het risico op arbeidsongeschiktheid en/of de kans op werkhervatting beïnvloeden, of naar de beoordeling van arbeidsvermogen. Optimale arbeidsparticipatie, ook door mensen met een beperking is één van de missies van TNO Arbeid. Als stakeholder heb je bijgedragen aan de invulling van ons vraaggestuurde kennisontwikkelingsprogramma Werk en arbeidsgeschiktheid. Als coördinator en recent kennismakelaar bij het UWV-Kenniscentrum ben je direct betrokken geweest bij onderzoeksactiviteiten van meerdere onderzoekers van TNO. Je was met je kritische en deskundige blik lang niet altijd gemakkelijk voor ons. Maar je betrokkenheid op onderzoek en je streven naar kwalitatief goed onderzoek heeft altijd voorop gestaan en dat hebben we als TNO-ers zeer kunnen waarderen. We zijn benieuwd wie jou kan opvolgen!